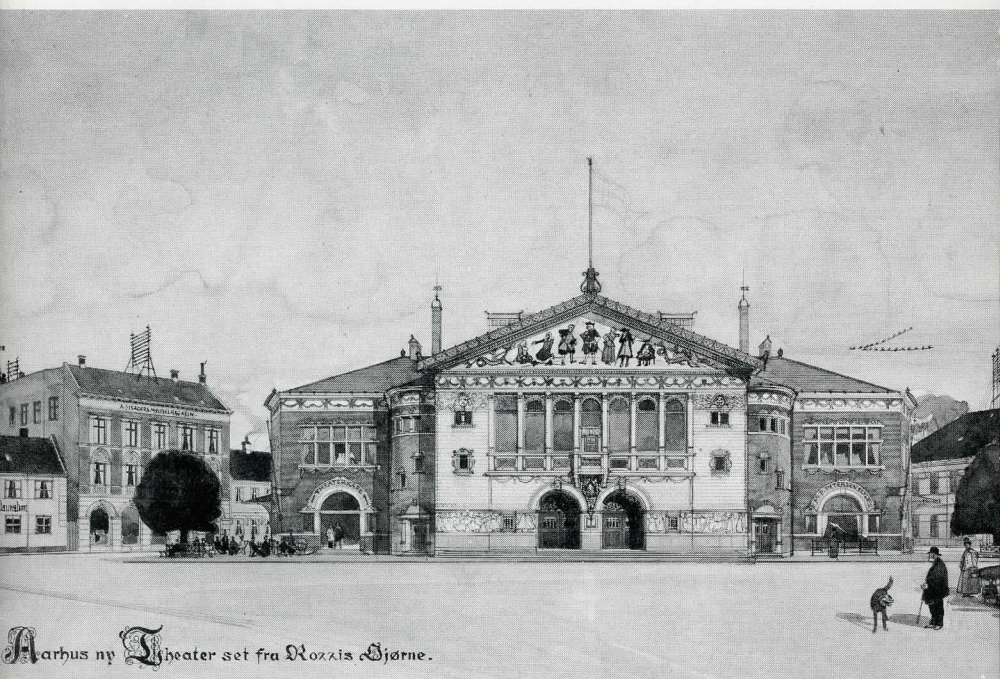

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER

Sæson 1968-69

Teaterchef: Edvin Tiemroth

Finn Savery og Ernst Bruun Olsen

ERNST BRUUN OLSEN

„BAL I DEN BORGERLIGE“

Re-premiere den 23. august 1968

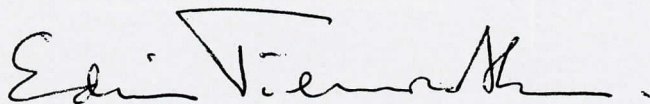
Så begynder sæson 1968–69

Solen lyste varmt og herligt over os, da vi allesammen 1 august strømmede ind gennem sceneindgangen og ned i vores nye studio-scene for at byde hinanden velkommen til sæson 1968–69. – Bag os lyste en sæson med gode resultater og mange glade mennesker på tilskuerpladserne. Foran os står en sæson med forventninger, forpligtelser, slid og håb om, at arbejdet må lykkes.

De røde lygter lyste stadig over *Bal i den borgerlige*, da pinse-solen gav sig til at danse. Forestillingen var langt fra udspillet, og med den spiller vi op til sæsonen, hvis første nyhed – 7 september – bliver William Shakespeare's *Othello* med den store amerikanske (norsktalende) skuespiller, Earle Hyman, i titelrollen. – Mange efterlyste i fjor Edward Albee's spændende *Utryk balance*, som vores lange succes'er pressede ud af repertoireplanen. Den kommer på scenen i oktober, fulgt af et sprudlende muntert lyst-spil af den begavede englænderinde Muriel Spark. *De kloge damer og Charlie*. Det bliver danmarkspremiere. Det samme gælder studio-forestillingen, Peter Weiss' *Sangen om fugleskræmslet*, som – medio september – bliver vort første eksperiment i Danmarks mest moderne intimteater. De 150 tilskuerpladser omslutter den fremskudte scene, – rampen er væk, »kuk-kassen« er væk, intensitet og intimitet kan præge spillet, – vi er i stue sammen.

Når vi på »store scene« har fejret julen med gensynet med *Jorden rundt i 80 Dage*, er nytåret nået og den række af spændende nyheder, der også venter Dem i anden halvdel af sæson 1968–69.

Hjertelig velkommen!

De nye dramatikere

Af redaktør, cand. mag. *Svend Erichsen.*

Ved Kjeld Abells død i 1961 måtte man med et skuldertræk konstatere, at der ikke fandtes nogen ung dansk dramatik, og at der ikke havde vist sig nogen dansk dramtiker af betydning siden premieren på *Melodien der blev væk* i 1935. Nu 7 år senere ser sagen anderledes ud. Mange digtere skriver for teatret, og af dem har i al fald tre vital betydning: Erik Knudsen, Klaus Rifbjerg og Ernst Bruun Olsen. De debuterede i den rækkefølge, de her er nævnt. Erik Knudsen fik allerede i 1959 tre af sine »Taskenspil« opført på Studenter-scenen. Men det var kun en beskeden begyndelse. I 1961 fulgte de, på samme scene, af den politisk-aktuelle satire *Frihed det bedste guld*, der pegede fremad mod en fornyelse af revyen. Men det egentlige mærkeår for det nye, danske teater blev 1962. Da havde både Klaus Rifbjergs *Gris på gavl* og Ernst Bruun Olsens *Teenagerlove* premiere. Det første af værkerne står endnu i dag som den skarpeste og mest poetiske revysatire, vi har over velfærdsstaten, det sidste er den danske modernismes gennembrud på det officielle teater, tilmed på Det kgl. under Henning Brøndsteds ledelse.

Der er iøjnefaldende fællestræk hos de tre dramatikere. Og det kan ikke være anderledes. For de har fælles forudsætninger. Man kan dog ikke sige, at de bryder med fortiden. Man må snarere sige, at de fornyer den ved at aktualisere den. Deres klareste forbilleder er Kjeld Abell og Poul Henningsen. Hos Abell har de lånt en uskyldig, teatralisk legelyst. Fra P. H. kommer i lige linie en forkærlighed for handlings- og idérevyen og den stadig ulmende kamp mod konservatismen hos alle tre digtere kan føres helt tilbage til *Kritisk Revy*. Ja, egentlig er der på dette område ikke sket noget brud på udviklingen.

Manden:

For saten Ellinor. Det er forår
Verdenshistoriens største forår!

Alle:

Vi propper ham ne' i lokumstønd'en!
Der kan han hente ugeløn'n.
Den rige lort i flip.
Ham gi'r vi træk og slip!

Som digter er Riffbjerg den, der giver det mest nuancerede samfundsbillede. Erik Knudsen skyder til næsten alle sider på een gang. Bruun Olsen gennemlyser sine temaer, så man kan se deres dobbeltbundethed. *Teenagerlove* er stadig 1960-ernes dramatiske hovedværk, stærkere og mere konsekvent i sin tankegang, satire og symbolik end noget andet, der er skrevet i disse år. Da Poul Henningsen efter premieren på Det kgl. Teater sagde forfatteren tak, omfavnede Bruun Olsen ham med spørgsmålet »Er du tilfreds, mester?« Det var han.

Fire år efter *Teenagerlove* kom *Bal i den borgerlige*, en musical – som det første af værkerne med musik af Finn Savery. Det er både et realistisk stykke og et drømmespil, en ideologisk satire og en fantasikomedie. Mange af dialogerne i arbejderfamilien synes direkte kalkeret af efter dagens virkelighed. Men stykket svinger mellem fortid, lidt nærmere fortid og nutid. I teknisk henseende er det en ætling af Strindbergs *Drømmespil*. Mellem nyere digtere står det i gæld til Brecht.

Temaet er mindst 40 år gammelt, men så aktuelt at virkeligheden så at sige indhentede det, mens stykket gik på Det ny Teater »Skal arbejderbevægelsen være socialistisk eller borgerlig?« Sådan kunne man formulere stykkets politiske spørgsmål. Valget i efteråret 1966 gav eet svar derpå. Sidste valg gjorde ikke værkets problemer mindre aktuelle.

Men dette er naturligvis kun stykkets idé, sat i relation til den mest nærgående aktualitet. Som tidløst værk handler det om den rene socialisme, stillet op mod det taktiske og parlamentariske demokrati. »Vi har jo ingen magt,« siger arbejderren. »Så tag den,« svarer hans kone. I disse to skikkelser – og i disse replikker – er konflikten mellem to politiske og menneskelige grundholdninger trukket op med hårde streger. At stykket også er et tendensstykke – hvor forfatteren står på arbejderkonens side – er slået fast af Ernst Bruun Olsen selv. I en TV-diskussion henviste den socialdemokratiske fol-

ketingsmand, Anker Jørgensen, til grundlovens hindringer for en ren socialisering. »Så lav grundloven om,« svarede Bruun Olsen.

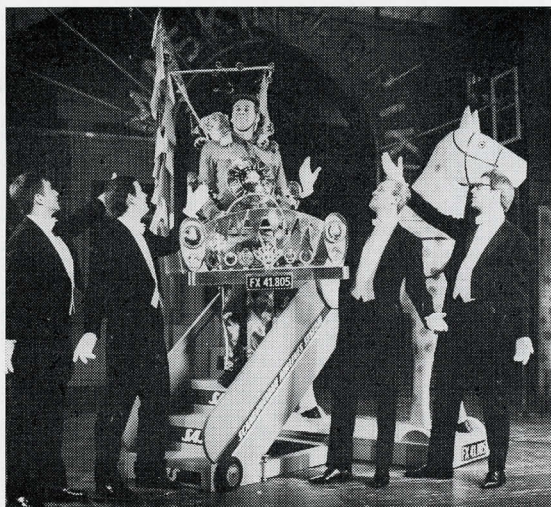
Men stykket har også et kulturelt og i grunden upolitisk sigte. Det handler om menneskelig kvalitet, om modet til at bryde ud af vaneringen. Arbejderen i *Bal i den borgerlige* slår sig til tåls. Han er sig selv nok den evige bourgeois i en arbejders lignelse.

Hans kone er i enhver henseende hans modsætning: realistisk i sit syn på de sociale vilkår, energisk individualist og oprører ud fra et kvindeligt revolutionært instinkt. Det er det oppositionelle og selvstændige i hendes natur, der gør hende til forfatterens talerør for den rene socialisme. Det er også hende, der synger visen om merværdien med de aforistisk formede vers

»Finansen gik på simpelt rov,
Det' merværdiens simple lov.«

Stykkets tredje element er banden af unge overklassefolk, dem som den egentlige kamp står om. Hvordan vil det gå dem? Det kan kun virkeligheden give svar på. Om dette svar er kommet, må hver enkelt tilskuer tage stilling til. Stykket selv slutter i en symbolsk finale, hvor kapitalister og arbejdere i næsten religiøs henførelse vender brodden mod sig selv. Det er en udpræget ironisk slutning. For den slags sker kun i drømme. Tilbage på scenen sidder arbejderkone, ensom som alle oprørere, men parat til at gøre dagens arbejde med sin sans for realiteter. Som Poul Henningsen og Klaus Rifbjerg ser også Ernst Bruun Olsen tilværelsens mening og håb i kvinden. »Kvinder er fulde af fornuft og kærlighed,« som det hedder i *Teenagerlove*.

Ernst Bruun Olsen har skrevet andet end de to her omtalte værker, især en række kloge og følsomme radiospil. Men det er på teatret, at han idag er en central digter – og vor største succesforfatter

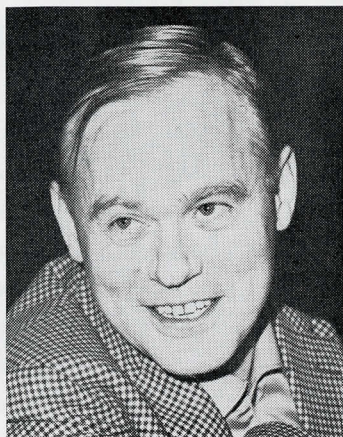
Borgersønnerne:
 Hil vor auto-
 gud og afgud!
 Hil vor velfærds gyldne skin!

Konen. Akja jeg har såmænd påta't mig et lille ekstra-job
 for og kvikke dagligda'ns budget lidt ekstra op.

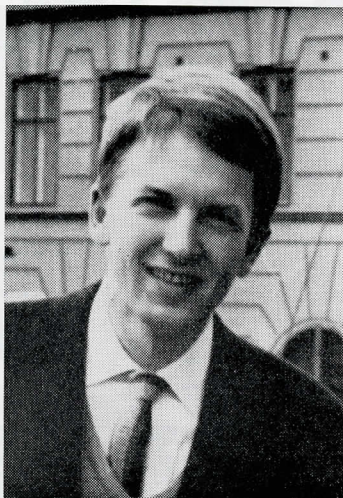
ERNST BRUUN OLSEN

(f. 1923) vågnede pludselig en morgen og var berømt! Nærmere betegnet 14/10-62, dagen efter premieren på hans gennembrudsmusical »Teenagerlove« med musik af Finn Savery. Inden da havde Bruun Olsen dog forberedt sig grundigt som kunsthåndværker, skuespiller, instruktør, hørespilforfatter etc. Allerede Bruun Olsens første hørespil »I morgen skal jeg videre« (1958) viste forfatterens repliksikre professionalisme; flere hørespil fulgte hurtigt efter, plus et inciterende TV-spil: »Et fjernsynsmareridt« i 1964. I 1966 fulgte så et nyt smashhit, folkekomedien »Bal i den Borgerlige«, som siden har gået på triumftog rundt omkring både i Danmark og udenlands.

FINN SAVERY

(f. 1933) fik sit gennembrud som teaterkomponist med Palle Skibelunds opsætning af Erik Knudsens »Frihed, det bedste guld« på Studenterscenen i København foråret 1961; en satirisk revykomedie med bestemt socialt sigte, der ikke mindst musikalsk foregreb Bruun Olsens »Teenagerlove-succes« året efter. Savery har gennemgået Konservatoriet og arbejder nu i det mere stille med »alvorlige« opus'er for egen regning. Hermed ikke sagt, at teatermusik ikke er en alvorlig sag; en virkelig teaterkomponist er en sjældenhed.

sigbr

Borgersønnerne:
Hjertlig velkommen til Bal i den bor-
gerlige.

Konen: Hvorfor kører du så vildt Kaj?

1 forestilling i sæsonen 1968-69

ERNST BRUUN OLSEN

BAL I DEN BORGERLIGE

En folkekomedie med sange

i 2 akter

Musik: FINN SAVERY

Dekorationer: HELGE REFN

Orkesterleder: HELGE GRAMSTRUP

Danseinstruktion: VERNER ANDERSEN

Isenesættelse:

PETER ESZTERHÁS

etter Ernst Bruun Olsens mise-én scene

PERSONERNE:

Konen
Manden
Sønnen
1. borgersøn
2. -
3. -
4. -
Borgerpigen
1. fabrikspige
2. -
1. kone i vinduet
2. - - -
Tysk vagtpost
Refrænsangeren

Orkester:

Helge Gramstrup (klaver, orgel, cembalo, vibrafon) –
Mogens Hansen (saxofon og fløjte) – Hans Jakob Sahlertz (guitar)
Poul Ehlers (bas) – Bent Johnsen (trommer)

Pause mellem akterne

Hannah Bjarnhof
Aksel Erhardtzen
Benny Bjerregaard
Bent Thalmay
Svend Johansen
Ole Wegener
Jørn Budolfsen
Fritze Hedemann
Karen Wegener
Rita Kristjansen
Marie Brink
Elna Brodthagen
Valdemar Brodthagen
Otto Brandenburg

Scenemester: Aage Rishøj – Belysningsmester: Carl E. Andreassen
Rekvisitør: Frode Sørensen – Regi: Jørn Walsøe
Lydteknik: John Lindskov – Suffli: Ingeborg Jensen

NSU PRINZ venligst udlånt af **MOTOR-DEPOTET**
JENS JUULSVEJ 11 . VIBY J . TELEFON (06) 14 63 00

Spilletid ca. 2 1/2 time

De sparer ca. 40 %

– tegn abonnement i Jydsk Folkescene

For det publikum, der ønsker et fastere tilknytningsforhold til Aarhus Teater vil der også i år være lejlighed til gennem køb af abonnement i Jydsk Folkescene at opnå fordele i form af store prisreduktioner

De sparer op til 45 %. Tag alle fordelene – tegn et abonnement!

Abonnementet giver **valgfrit** adgang til alle Aarhus Teaters egne offentlige forestillinger såvel på STORE SCENE som på AARHUS TEATERS STUDIO i sæson 1968–69. Abonnementshæftet indeholder **6 teaterchecks, og der kan benyttes 2 teaterchecks til hver forestilling.**

Nyhed: I modsætning til tidligere er abonnementet også gyldigt til de af teatrets egne forestillinger der spilles til forhøjede billetpriser, og differencen mellem den ordinære og den forhøjede pris skal **ikke** betales – **én teatercheck er fuld betaling.**

Nyhed: Som en yderligere fordel er der i år i samtlige abonnementshæfter – udover de nævnte 6 teaterchecks – indsat 2 rabatchecks. I sæsonens løb vil disse rabatchecks **eventuelt** blive gjort gyldige til køb af billet med 30 pct. rabat.

SERIE I koster kr. 81,00

og giver adgang til **orkesterplads, 1 parket og 1 balkon.**

Eksempler på prisreduktion:	Normal pris	Abonne- ments pris	Be- sparelse
Orkesterplads, 1 balkon, 1 række	kr 144,00	kr. 81,00	45 %

SERIE II koster kr. 54,00

og giver adgang til **2. parket og 2. balkon, 1.–3. række.**

Eksempler på prisreduktion:	Normal pris	Abonne- ments pris	Be- sparelse
2. balkon, 1 række	kr 90,00	kr 54,00	40 %

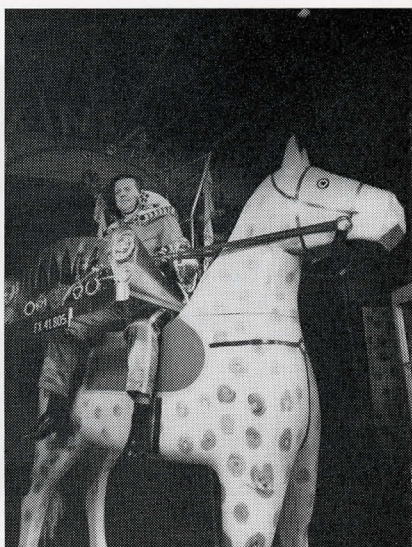
Alle priser er incl. moms.

Abonnementet giver adgang til alle dage – også til premierer.

Abonnement kan købes i Aarhus Teaters abonnementskontor, Scapas forhal, telf. (06) 12 27 06, hver dag kl. 11–18.

Sønnen. Det må være det, Romerretten kalder: Ikke u-kærkommen vold!

Nej nu stiger sgu kunsten! Er det dig Kaj?!
Er du både til hest og bils Kaj?!

Manden. De bare skø' ham. Han kom ikke engang for en domstol.

Konen. De kommer jo aldrig for en domstol.

Næste forestilling

OTHELLO

Earle Hyman som »Othello«

For første gang i Aarhus – for anden gang i Danmark ! kan et teater opføre Shakespeare's snart 400 år gamle levende, glødende, skinsygedrama *Othello*, fordi Aarhus Teater råder over en kunstner til den enormt krævende rolle.

Earle Hyman kommer til os fra New York med 500 *Othello*-opførelser bag sig, – på amerikansk og på norsk. Her spiller han rollen på sit smukke, rene rigsnorske.

Earle Hyman's gæstespil er kommet i stand i samarbejde med Odense Teater og Det danske Teater, hvor han senere skal spille rollen i samspil med Aarhus Teaters anden gæst, Henning Palner, i Jago's store rolle – iscenesat af den fæstlige norske instruktør, Ellen Isefiær, som skabte den første norske Hyman-Othello-forestilling for 3 år siden i Bergen, – ligesom her i Aarhus i Per Fjeld's scenografi. I rigt tal er teatrets egne kunstnere på scenen.

Det er en stor og sjælden oplevelse, Aarhus Teater her kan byde sit publikum.

Konen:
Kaj!! Så har du alligevel været me'!

Manden:
Nu må vi jo ikke overdimensionere
det her

Refrainsangeren: En rose fra Hawaii – min skat!
den blomstre kun for dig – – i nat!

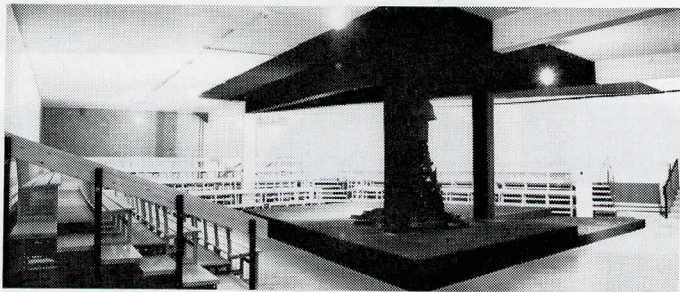
Nu åbner

AARHUS TEATERS STUDIO

Den tysk-svenske dramatiker Peter Weiss har på få år nået verdensry med sit skuespil om Marat og Marquis de Sade, med sit dokumentarværk om de tyske koncentrationslejre, *Ransagelsen*, og med sin beske, næsten revyagtige satire over Portugals koloni-diktatur, ja, over al magtmissbrug og undertrykkelse – *Sangen om fugleskræmslet*.

Verdenspremieren fandt sted i Stockholm i fjor. Svenskeren Bengt Arne Wallin har skabt musikken til de mange stærke viser samt til danseindslagene, som på Aarhus Teater komponeres af koreografen Rodney Harvey. Helge Gramstrup og hans musikere spiller de moderne toner, og Erno Müller, gæsten Lene Vasegaard, Aksel Erhardtson, Rita Kristjansen, Elsebeth Steentoft, Benny Bjerregaard samt 3.-års eleven Birthe Petersen står på studioscenens utraditionelle tribune. Peter Eszterhás er instruktør.

Aarhus Teaters nye kælder-værksted-intimteater åbner – midt i september – med en af tidens mest nærværende, provokerende og spændende tekster.

Nu er der endnu flere

fordele ved et

UNGDOMSABONNEMENT

Aarhus Teaters meget billige Ungdomsabonnement betyder at **alle unge under uddannelse** kan gå i Aarhus Teater for **kun kr. 6,50 pr. forestilling**.

Ungdomsabonnementet omfatter alle unge over 14 år under uddannelse, nemlig studerende ved universiteter højere læreanstalter og teknika, seminarieelever skoleelever i ældre klasser elever på ungdomsskoler, lærlinge og andre elever under uddannelse samt værnepligtige inden for forsvaret og civilforsvaret.

Ungdomsabonnementet giver **valgfrit** adgang til alle Aarhus Teaters egne offentlige forestillinger såvel på STORE SCENE som på AARHUS TEATERS STUDIO i sæson 968-69. Abonnementshæftet indeholder **4 teaterchecks og koster kr. 26,00** (incl. moms).

NYHED: I modsætning til tidligere er abonnementet også gyldigt til de af teatrets egne forestillinger, der spilles til forhøjede billetpriser, og differencen mellem den ordinære og den forhøjede pris skal ikke betales – én teatercheck er fuld betaling.

NYHED: Som en yderligere fordel er der i år i samtlige abonnements-hæfter – udover de nævnte 4 teaterchecks – indsat 2 rabatchecks. I sæsonens løb vil disse rabatchecks eventuelt blive gjort gyldige til køb af billet med 30 pct. rabat.

Billet kan forudbestilles 6 dage frem til premieren og de efterfølgende 9 opførelser af hver ny forestilling, derefter kan billet **ikke** forudbestilles, men må afhentes i teatrets billetkontor på forestillingsdagen efter kl. 14. – Når abonnenten har anvendt alle 4 teaterchecks, vil der kunne købes nyt abonnement.

Ungdomsabonnement kan købes i Aarhus Teaters abonnementskontor Scalas forhal, telf (06) 12 27 06 hver dag kl. 11-18.

Endvidere kan abonnementet købes og alle oplysninger fås hos repræsentanten for Ungdomsabonnementet på ovennævnte uddannelsessteder samt hos Studenterrådet, Studenternes hus, daglig kl. 9-14, lørdag lukket, telf 12 89 44, og hos De studerendes Råd, Handelshøjskolen, daglig kl. 9-14, lørdag lukket, telf 15 53 99.

Sønnen: Del du med mig, min
pigelil!

3. *borgerson.* Skal vi også have demokrati på arbejdspladsen?

Teatre andre steder

ODENSE TEATER indleder sæsonen med en italiensk farce af Guilio Scarnicci og Renzo Tarabuzi, *Kaviar og spaghetti*. William Rosenberg sætter i scene, og hovedrollerne spilles af Preben Borggaard, Ejnar Hans Jensen og gæsten Sigrid Horne Rasmussen. Næste forestilling bliver Ludvig Holbergs *Jean de France* i Erik Bendts instruktion og med Arne Hansen i titelrollen. Derefter kommer *Othello* med Earle Hyman og Henning Palner som gæster efter deres gæstepil på Aarhus Teater, iscenesat af Ellen Isefiær og i Per Fjeld's scenografi.

Senere spilles R. B. Sheridan's kærlighedskomedi, *Bagtalelsens Skole*, og første halvdel af sæsonen slutter med en mini-musical, bygget over Walther Christmas' Peder Most-bøger Musik Hans Schreiber, bearbejdelse Erik Bendt.

AALBORG TEATER spiller fra ca. 1 september den franske boulevardkomedi *Fyrre karat* af Gredy og Barillet i Ebbe Langbergs iscenesættelse og med Helle Virkner Krag og Holger Juul Hansen som gæster I oktober kommer Noel Coward's *Tre, som elsker hinanden* – også i Langbergs instruktion. Hovedrollerne spilles af Ghita Nørby, Willy Rathnov og Ole Ishøy.

Bodil Udsen og Maia (Aarskov) spiller i november mor og datter i Jaques Audibert's *Pensionatsværtinden*, som Kaspar Rostrup sætter i scene. Efterårssæsonens to sidste forestillinger er Ole Walbøms opsætning af Hostrups *Eventyr på Fodrejsen* og juleforestillingen *Pipi Langstrømpe*.

SVALEGANGEN åbner med to enaktere af Leif Petersen: fængselskomedi *Elsk-elsk* og lystspillet *Butikkens teater*, iscenesat af Hans Chr. Ægidius. Ulla Lemvig-Müller, Lars Knutzon og Stig Hoffmeyer har hovedrollerne. I begyndelsen af oktober præsenteres *Det – eller hvordan man får det* af den engelske forfatterinde Ann Jellicoe i Klaus Rifbjergs oversættelse og Henrik Bering Liisbergs instruktion. André Sallymann er gæst.

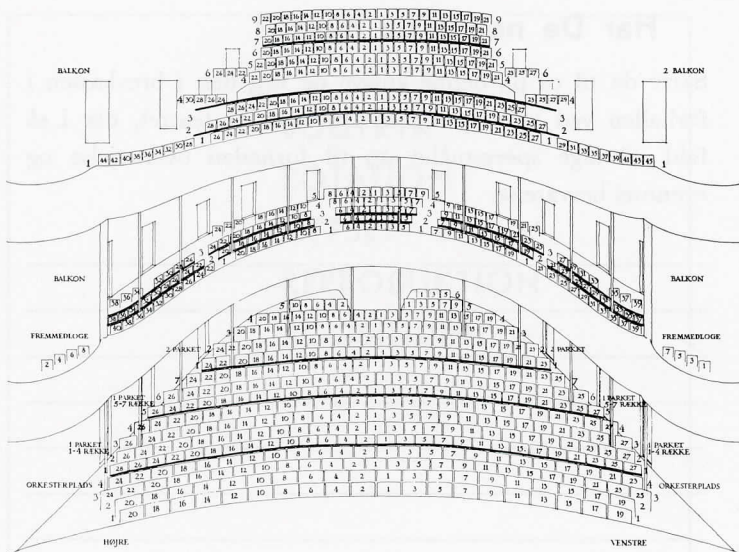
I begyndelsen af december kommer Klaus Rifbjergs og Jesper Jensens julerevykomedie *Diskret ophold* med Lars Knutzon som instruktør og Stig Hoffmeyer, Niels Skousen, Lotte Hermann og Birthe Mariat i rollerne.

Glæd Deres børn

Skoleelever i Aarhus, Randers og Skanderborg amter kan komme i teatret på meget favorable vilkår. I forståelse med skolemyndighederne indbyder Jydsk Skolescene alle elever fra 5. klasse til at overvære 3 forestillinger på Aarhus Teater i skoleåret 1968-69. Program med alle oplysninger fås på skolerne, hvor også tilmelding skal ske. *Billetprisen for alle 3 forestillinger er i alt kr 18,00 (incl. moms)*

For de yngste skoleelever - 1 til 5. klasse - vil Jydsk Skolescene opføre 2 forestillinger på Aarhus Teater. Til disse forestillinger indbydes forældre til at følge deres børn i teatret. Enhedsprisen for børn og voksne er kr. 6,50 pr forestilling (incl. moms). Program med alle oplysninger fås på skolerne, hvor også tilmelding kan ske.

	Ord. pris		Ord. pris
2. balkon, 7.-9. rk.	6,00	1 balkon, 2. rk.	20,00
2. balkon, 4.-6. rk.	9,00	1 balkon, 1. rk.	24,00
2. balkon, 2.-3. rk.	11,00	2. parket, 1.-6. rk.	14,00
2. balkon, 1. rk.	15,00	1 parket, 5.-7. rk.	19,00
1 balkon, fremmedloge	26,00	1 parket, 1.-4. rk.	21,00
1 balkon, 3. rk., siderne	10,00	Orkesterplads, 1.-4. rk.	24,00
1 balkon, 3.-5. rk., midtfor	18,00		

Studioscenen, enhedspris : 14,00

BILLETSALG

Store scene: Billetter kan købes og forudbestilles 6 dage frem fra kl. 11-18 i Scalas forhal, telf. (06) 12 26 22. - Efter kl. 18 kun salg til forestillingsdagen i billetkontoret i **teatrets forhal**.

Studioscenen: Billetter kan købes og forudbestilles 6 dage frem fra kl. 15-18 i Scalas forhal, telf. (06) 12 26 26. - Efter kl. 18 kun salg til forestillingsdagen ved billetskranken ved **Vagtmesterindgangen, Skolegade 4**.

Ved telefonbestilling betales et noteringsgebyr på 20 øre pr. billet. Billetpriserne er incl. moms og garderobe. Ved gæstespil og særforestillinger kan billetpriserne forhøjes.

Programmets forside:

Illustration til kgl. bygningsinspektør, arkitekt Hack Kampmanns originalprojekt, 1898.